

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ
Neuvotteleva virkamies
Suvi Ruuska

Muistio
14.1.2025

Liite 1

VALTIONEUVOSTON ASETUS VUODELTA 2025 MAKSETTAVISTA MAATALOUDEN TUOTANNOSTA IRROTETUISTA SUORISTA TUISTA

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Rahoituskaudella 2023-2027 Euroopan unionin kokonaan rahoittamista suorista tuista säädetään jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maaloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/2115, jäljempänä suunnitelma-asetus.

Suorien tukien järjestelmät jäsenvaltioissa perustuvat jäsenvaltion suunnitelma-asetuksen perusteella laatimaan ja Euroopan komission hyväksymään strategiasuunnitelmaan. Suomi on laatinut suunnitelma-asetuksen perusteella Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023–2027 (CAP-suunnitelma). Suorat tuet ovat osa Suomen CAP-suunnitelmaa. Euroopan unionin kokonaan rahoittamiin tuotannosta irrotettuihin suoriin tukiin kuuluvat suunnitelma-asetuksen 16 artiklan mukaan perustulotuki, uudelleenjakotulotuki, nuorten viljelijöiden tulotuki sekä ilmasto- ja ympäristö- ja eläinten hyvinvointia koskevat järjestelmät (ekojärjestelmätuki). Euroopan komissio hyväksyi Suomen CAP-suunnitelman 31.8.2022 (komission täytäntöönpanopäätös C(2022)6022). Suomi on esittänyt muutoksia CAP-suunnitelmaan vuodelle 2025. Muutosesitys toimitettiin Euroopan komissiolle 26.6.2024, joka hyväksyi muutosesityksen 9.10.2024 (komission täytäntöönpanopäätös C(2024)6977).

Kansallisesti suorista tuista säädetään Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetussa laissa (1332/2022). Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin perustulotuesta lain 10 §:n 2 momentin perusteella, uudelleenjakotulotuesta 11 §:n 2 momentin perusteella, nuorten viljelijöiden tulotuesta 12 §:n 6 momentin perusteella ja ekoympäristö- ja eläinten hyvinvointituesta 13 §:n 4 momentin perusteella.

2. Asetuksen valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Ruokaviraston kanssa.

Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunto valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Ahvenanmaan maakunnan hallitukselta, Ruokavirastolta, Luonnonvarakeskukselta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC r.f.:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Svenska lantbrukssällskapens förbund rf:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitolta, WWF Suomelta, Natur och Miljö rf:ltä.

3. Asetuksen pääasiallinen sisältö

Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 3 §:n 2 momentin, 10 §:n 2 momentin, 11 §:n 2 momentin, 12 §:n 6 momentin ja 13 §:n 4 momentin nojalla ehdotetaan säädettäväksi valtioneuvoston asetus vuodelta 2025 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista. Asetusehdotus sisältäisi tarkemmat säännökset perustulotuen, uudelleenjakotulotuen, nuorten viljelijöiden tulotuen ja ekojärjestelmätuen myöntämisen yleisistä edellytyksistä, aktiiviviljelijästä, perustulotuen tukialueista ja perustulotuen enimmäismäärän jakamisesta tukialueille sekä perustulotuen hehtaarikohtaisesta määrästä. Lisäksi asetuksessa säädettäisiin uudelleenjakotulotuen ja nuorten viljelijöiden tulotuen tarkemmista ehdoista sekä tuen määrästä. Asetuksella säädettäisiin myös ekojärjestelmätuen eri ekojärjestelmien tarkemmista ehdoista, sitoumuskausista ja tuen määrästä. Valtioneuvoston asetus olisi tarkoitus antaa vuosittain.

4. Pykäläkohtaiset perustelut

- 1 § Asetusehdotuksen 1 §:ssä säädettäisiin asetuksen soveltamisalasta. Asetusta sovellettaisiin suunnitelma-asetuksen 16 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuun perustulotukeen, uudelleenjakotulotukeen, nuorten viljelijöiden tulotukeen ja ekojärjestelmätukeen.
- 2 § Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin määritelmistä. Välikasvin määritelmää täsmennettäisiin siten, että välikasvilla tarkoitettaisiin nimenomaan toissijaista viljelykasvia, joka kylvetään samana vuonna ja joka on eri kasvi kuin satokasvi ja joka muodostaa kasvuston. Määritelmät vastaisivat muuten nykyisin voimassa olevan asetuksen (Valtioneuvoston asetus vuodelta 2024 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista (50/2024)) mukaisia määritelmiä.
- 3 § Asetuksen 3 §:ssä säädettäisiin aktiiviviljelijään liittyvistä tiedoista. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 4 § Asetuksen 4 §:ssä säädettäisiin perustulotuen tukialueista. Tukialueina käytettäisiin tukialueita AB ja C, joiden aluejako määritellään tarkemmin eräiden maaseudun kehittämisen korvauksien, suorien viljelijätukien ja maa- ja puutarhatalouden kansallisten tukien korvaus- ja tukialueista ja niiden saaristoksi luettavista osa-alueista annetun valtioneuvoston asetuksen (1379/2022) liitteessä 1. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 5 § Asetuksen 5 §:ssä säädettäisiin perustulotuen vuosittaisesta enimmäismäärästä ja alueellisista enimmäismääristä. Pykälän 1 momentin mukaan suorien tukien vuosittaisesta enimmäismäärästä voitaisiin käyttää perustulotukeen enintään 295,98 miljoonaa euroa. Tämä enimmäismäärä jaettaisiin suunnitelma-asetuksen 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettulla tavalla alueellisesti tukialueille AB ja C. Pykälän 2 momentissa määriteltäisiin alueelliset enimmäismäärät tukialueittain. Alueellisten enimmäismäärien tukialueittaiset prosenttiosuudet on määritelty CAP-suunnitelmassa ja ne pysyvät samoina koko rahoituskauden ajan.
- 6 § Asetuksen 6 §:ssä säädettäisiin perustulotuen määrästä. Tuki myönnettäisiin tukialueen ja hehtaarien perusteella. Pykälän 2 momentin mukaan perustulotukea voitaisiin vuonna 2025 myöntää enintään 137,35 euroa hehtaarilta tukialueella AB ja

117,55 euroa hehtaarilta tukialueella C. Ehdotetut yksikkökohtaiset tukitasot vastaisivat vuoden 2023 toteutuneita tukitasoja. Jäsenvaltion on ilmoitettava suunnitelma-asetuksen 102 artiklan 2 kohdan perusteella CAP-suunnitelmassa suunnitellut enimmäis- ja vähimmäisyksikkömäärät kullekin suoralle tuelle. Vuonna 2025 tukialueella AB perustulotuen suunniteltu vähimmäismäärä on 116,40 euroa hehtaarilta ja suunniteltu enimmäismäärä 164 euroa hehtaarilta. Vuonna 2025 tukialueella C perustulotuen suunniteltu vähimmäismäärä on 99,80 euroa hehtaarilta ja suunniteltu enimmäismäärä 140,60 euroa hehtaarilta. Pykälässä säädettävää hehtaarikohtaista tuen määrää tarkistetaan tarvittaessa myöhemmin, kun tukea hakeneiden tilojen ja pinta-alojen määrä sekä mahdollisesti tarvittavien tukijärjestelmien välisten rahansiirtojen tarve vuonna 2025 on selvillä.

- 7 § Asetuksen 7 §:ssä säädettäisiin tarkemmin uudelleenjakotulotuen enimmäismäärästä ja yksikkökohtaisesta tuen määrästä. Pykälän 1 momentin mukaan suorien tukien vuosittaisesta enimmäismäärästä voitaisiin käyttää uudelleenjakotulotukeen enintään 26,20 miljoonaa euroa. Pykälän 2 momentin mukaan uudelleenjakotulotukea voitaisiin vuonna 2025 myöntää enintään 19,75 euroa hehtaarilta. Ehdotettu yksikkökohtainen tukitaso vastaisi vuoden 2023 toteutunutta tukitasoa. Jäsenvaltion on ilmoitettava suunnitelma-asetuksen 102 artiklan 2 kohdan perusteella CAP-suunnitelmassa suunnitellut enimmäis- ja vähimmäisyksikkömäärät kullekin suoralle tuelle. Vuonna 2025 uudelleenjakotulotuen suunniteltu vähimmäismäärä on 14,50 euroa hehtaarilta ja suunniteltu enimmäismäärä 21,00 euroa hehtaarilta. Pykälässä säädettävää hehtaarikohtaista tuen määrää tarkistetaan tarvittaessa myöhemmin, kun tukea hakeneiden tilojen ja pinta-alojen määrä sekä mahdollisesti tarvittavien tukijärjestelmien välisten rahansiirtojen tarve vuonna 2025 on selvillä.
- 8 § Asetuksen 8 §:ssä säädettäisiin nuoren viljelijän ikävaatimuksesta. Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 12 §:ssä 1 momentin 1 kohdan mukaan nuorella viljelijällä tarkoitetaan viljelijää, joka on enintään 40-vuotias. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tarkemmin ikävaatimuksen täyttämisestä. Ikävaatimuksen olisi täyttyttävä sen kalenterivuoden loppuun mennessä, jolloin tuen hakija jättää ensimmäisen perustulotukea koskevan hakemuksen. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 9 § Asetuksen 9 §:ssä säädettäisiin nuorten viljelijöiden tulotukeen liittyvästä määräysvallasta. Pykälässä määriteltäisiin määräysvallan määräytyminen osakeyhtiössä, avoimessa yhtiössä, kommandiittiyhtiössä ja osuuskunnassa. Jos kyseessä olisi luonnollisten henkilöiden ryhmä, määräysvallan katsotaan olevan nuorella viljelijällä, jos kaikki viljelijät täyttävät nuoren viljelijän tuen saajalle asetetut ehdot. Luonnollisten henkilöiden ryhmällä tarkoitettaisiin muun muassa maatalousyhtymiä ja aviopuolisoita. Pykälä vastaisi sisällöltään nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 10 § Asetuksen 10 §:ssä säädettäisiin tarkemmin nuorelta viljelijältä vaadittavasta ammattitaidosta. Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 12 §:ssä 1 momentin 1 kohdan mukaan nuorella viljelijällä tarkoitetaan viljelijää, jolla on viljelijälle riittävä ammattitaito. Pykälää muutettaisiin CAP-suunnitelmaan hyväksytyyn muutoksen mukaisesti. Pykälän 1 momentin mukaan riittävänä ammattitaitona pidettäisiin vähintään toisen asteen tutkintoa taikka vähintään 20 opintoviikon, 30 opintopisteen tai niitä vastaavan osaamispistemäärän laajuista koulutusta, josta

vähintään 10 opintoviikkoa, 15 opintopistettä tai niitä vastaavan osaamispistemäärän verran on talousopintoja. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ammattitaitovaatimuksesta, jos tuenhakijana on yhteisö tai luonnollisten henkilöiden ryhmä. Momenttia muutettaisiin CAP-suunnitelmaan hyväksytyin muutoksen mukaisesti. Ammattitaitoa koskevan edellytyksen katsottaisiin täyttyvän, jos jokaisella nuorten viljelijöiden tulotuen ehdot täyttävällä yhteisön jäsenellä, jolla on määräysvalta yhteisössä, tai jokaisella nuorten viljelijöiden tulotuen ehdot täyttävällä luonnollisten henkilöiden ryhmän jäsenellä on 1 momentissa tarkoitettu tutkinto tai vähintään 1 momentissa tarkoitettu määrä opintoja. Yhteisön tai luonnollisten henkilöiden ryhmän jäsen täyttäisi ammattitaidon vaatimuksen myös, jos hänellä on vähintään kolmen vuoden työkokemus luonnonvara-alalta. Pykälän 3 momentin mukaan ammattitaitovaatimus olisi täytettävä ensimmäisenä tuen myöntövuonna viimeistään 31 päivänä elokuuta.

11 § Asetuksen 11 §:ssä säädettäisiin nuorten viljelijöiden tulotuen määrästä. Pykälän 1 momentin mukaan nuorten viljelijöiden tulotukeen voitaisiin käyttää enintään 13,1 miljoonaa euroa suunnitelma-asetuksen liitteessä V tarkoitettusta suorien tukien vuosittaisesta enimmäismäärästä. Pykälän 2 momentin mukaan tukea voitaisiin myöntää tuen hakijalle enintään 150 hehtaarilta. Pykälän 3 momentin mukaan nuorten viljelijöiden tulotukea voitaisiin vuonna 2025 myöntää enintään 95,4 euroa hehtaarilta. Ehdotettu yksikkökohtainen tukitaso vastaisi vuoden 2023 toteutunutta tukitasoa. Jäsenvaltion on ilmoitettava suunnitelma-asetuksen 102 artiklan 2 kohdan perusteella CAP-suunnitelmassa suunnitellut enimmäis- ja vähimmäisyksikkömäärät kullekin suoralle tuelle. Vuonna 2025 nuorten viljelijöiden tulotuen suunniteltu vähimmäismäärä on 73 euroa hehtaarilta ja suunniteltu enimmäismäärä 103 euroa hehtaarilta. Pykälässä säädettävää hehtaarikohtaista tuen määrää tarkistetaan tarvittaessa myöhemmin, kun tukea hakeneiden tilojen ja pinta-alojen määrä sekä mahdollisesti tarvittavien tukijärjestelmien välisten rahansiirtojen tarve vuonna 2025 on selvillä.

12 § Asetuksen 12 §:ssä säädettäisiin talviaikaista kasvipeitettä koskevan ekojärjestelmän tarkemmista ehdoista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin tarkemmin aloista, joista voidaan myöntää talviaikaista kasvipeitettä koskevan ekojärjestelmän tukea. Pykälän 1 momentin sisältöä tarkennettaisiin siten, että alojen tulee olla paitsi muokkaamattomia myös kasvipeitteisiä. Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettuja aloja ei saisi kyntää eikä muutoin muokata, ja alalla oleva sänki- tai kasvipeite olisi säilytettävä. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi CAP-suunnitelman muutoksen mukaisesti siten, että tuenhakijalta ei enää edellytettäisi pysyvän nurmen vähentämättä jättämistä sinä aikana, kun hän on sitoutunut talviaikaista kasvipeitettä koskevaan ekojärjestelmään. Vähentämisvaatimus poistettaisiin, koska se voi koskea vain sellaisia lohkoja, joista on haettu talviaikaista kasvipeitettä koskevan ekojärjestelmän tukea. Pykälän 3 momentin mukaan talviaikaista kasvipeitettä koskevan ekojärjestelmän tukea ei myönnettäisi kasvustosta, joka tuhoetaan kemiallisesti tiettyä poikkeusta lukuun ottamatta. Momentin sisältö vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta. Pykälän 4 momentin mukaan tuenhakijan olisi ilmoitettava Ruokaviraston määräämällä tavalla alat, jotka hän säilyttää sänki- tai kasvipeitteisenä 1 momentissa tarkoitettun ajan. Momentin sisältö vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin kasvipeitettä koskevan ekojärjestelmän vähimmäistasosta eli kansallisella lainsäädännöllä asetetuista vähimmäisvaatimuksista, jota ekojärjestelmän valinnee on noudatettava, jotta tuki

voitaisiin maksaa. Momentin sisältö vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin aloista, joista talviaikaista kasvipeitettä koskevan ekojärjestelmän tukea ei maksettaisi.

- 13 § Asetuksen 13 §:ssä säädettäisiin luonnonhoitonurmia koskevan ekojärjestelmän tarkemmista ehdoista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin luonnonhoitonurmiksi hyväksyttävistä kasvustoista. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin luonnonhoitonurmien hoidosta. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin luonnonhoitonurmien lannoittamisesta ja kasvinsuojeluaineiden käyttämisestä. Luonnonhoitonurmia ei saisi lannoittaa koko kalenterivuonna. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin luonnonhoitonurmia koskevan ekojärjestelmän vähimmäistasosta eli kansallisella lainsäädännöllä asetetuista vähimmäisvaatimuksista, jota ekojärjestelmän valinnee on noudatettava, jotta tuki voitaisiin maksaa. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin aloista, joista luonnonhoitonurmia koskevan ekojärjestelmän tukea ei maksettaisi. Pykälän sisältö vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 14 § Asetuksen 14 §:ssä säädettäisiin viherlannoitusurmia koskevan ekojärjestelmän tarkemmista ehdoista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin viherlannoitusurmiksi hyväksyttävistä kasvustoista. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkemmin viherlannoitusurmien hoidosta. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin viherlannoitusurmien lannoittamisesta ja kasvinsuojeluaineiden käyttämisestä. Viherlannoitusurmia ei saisi lannoittaa koko kalenterivuonna. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin viherlannoitusurmia koskevan ekojärjestelmän vähimmäistasosta eli kansallisella lainsäädännöllä asetetuista vähimmäisvaatimuksista, jota ekojärjestelmän valinnee on noudatettava, jotta tuki voitaisiin maksaa. Pykälän 5 momentin mukaan samalle alalle voitaisiin myöntää viherlannoitusurmia koskevan ekojärjestelmän tuki enintään kolmena vuonna peräkkäin. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin aloista, joista viherlannoitusurmia koskevan ekojärjestelmän tukea ei maksettaisi. Pykälän sisältö vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 15 § Asetuksen 15 §:ssä säädettäisiin monimuotoisuuskasveja koskevan ekojärjestelmän tarkemmista ehdoista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin kasviryhmistä, joita monimuotoisuuskasveja koskevassa ekojärjestelmässä olisi valittava kasvulohkelle. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin monimuotoisuuskasvien kasvustosta ja sen kylvämisestä. Monimuotoisuuskasveja koskeva ekojärjestelmä mahdollistaa peltoalalla tuottamattomien alojen säilyttämisen ja uusien muiden kuin pysyvien maisemapiirteiden perustamisen. Monimuotoisuuskasvien kasvuston saisi perustaa myös siten, että monimuotoisuuskasviseoksen lajit kylvetään kasvulohkelle erillisinä saarekkeina tai raitoina (kaistoina). Samalle alalle tukihakemuksessa ilmoitetuille niittykasveille ja peltolintukasveille voitaisiin myöntää tuki enintään kahtena perättäisenä vuonna. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin viljelymuistiinpanoihin kirjattavista asioista. Monimuotoisuuskasvin ja -kasviseoksen siemeniä olisi kylvettävä tasaisesti koko kasvulohkelle siten, että tavoitteena on peittävä kasvusto. Pykälän 4 momentissa säädettäisiin monimuotoisuuskasvien lannoittamisesta, muokkaamisesta ja kasvuston säilyttämisestä. Pykälän 5 momentissa säädettäisiin kasvinsuojeluaineiden käyttämisestä. Kasvinsuojeluaineita ei saisi käyttää koko kalenterivuotena. Kiellosta olisi mahdollista poiketa vaikeissa rikkakasvitilanteissa pesäketorjuntana tehtävänä ruiskutuksena. Momentissa määriteltäisiin lisäksi tarkemmin, mitä vaikealla rikkakasvitilanteella tarkoitettaisiin. Pesäketorjuntaa voitaisiin käyttää muun muassa viherpantaheinän ja rikkakananhirssin torjunnassa.

Pesäketorjunnan salliminen vaikeissa rikkakasvitilanteissa mahdollistaa välittömän puuttumisen ongelmaan, joka levitessään aiheuttaa huomattavasti suurempaa kasvinsuojeluaineiden käyttöä myöhempinä vuosina. Ehdotettu muutos vastaisi CAP-suunnitelman muutosta. Pykälän 6 momentissa säädettäisiin monimuotoisuuskasveja koskevan ekojärjestelmän vähimmäistasosta eli kansallisella lainsäädännöllä asetetuista vähimmäisvaatimuksista, jota ekojärjestelmän valinneen on noudatettava, jotta tuki voitaisiin maksaa.

- 16 § Pykälässä säädettäisiin monimuotoisuuskasveiksi hyväksyttävistä kasveista. Pykälän 1 ja 2 momentissa säädettäisiin monimuotoisuuskasviksi hyväksyttävistä pölyttäjähönteis- ja maisemakasveista. Pölyttäjähönteis- ja maisemakasveihin ehdotetaan lisättäväksi herne ja härkäpapu. Pykälän 3 ja 4 momentissa säädettäisiin monimuotoisuuskasviksi hyväksyttävistä riistakasveista. Pykälän 5 ja 6 momentissa säädettäisiin monimuotoisuuskasviksi hyväksyttävistä niittykasveista. Pykälän 7 ja 8 momentissa säädettäisiin monimuotoisuuskasviksi hyväksyttävistä peltolintukasveista. Peltolintukasveihin ehdotetaan lisättäväksi herne ja härkäpapu. Pykälän 9 momentin mukaan, jos tuenhakija hakee niittykasvien tai peltolintukasvien kasvuston perusteella monimuotoisuuskasveja koskevan ekojärjestelmän tukea kahtena vuonna peräkkäin, kasvusto on perustettava sellaisella 5 ja 7 momentissa tarkoitettujen kasvilajien siemenseoksella, jossa vähintään kaksi kasvilajia on monivuotisia.
- 17 § Asetuksen 17 §:ssä säädettäisiin rajoituksista ekojärjestelmätuen myöntämiselle. Luonnonhoitonurmia, viherlannoitusnurmia ja monimuotoisuuskasveja koskevien ekojärjestelmien tukea myönnettäisiin enintään 25 prosentille viljelijän eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä annetun valtioneuvoston asetuksen (77/2023) 13 §:ssä tarkoitetusta suorien tukien tukikelpoisesta alasta. Tukialueella C luonnonhoitonurmia koskevan ekojärjestelmän tukea myönnettäisiin enintään 10 prosentille edellä tarkoitetusta suorien tukien tukikelpoisesta alasta. Pykälän sisältö vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 18 § Pykälässä säädettäisiin ekojärjestelmien sitoumuskausista. Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetun lain 13 §:n 3 momentin mukaan tuenhakija sitoutuu ekojärjestelmän ehtojen noudattamiseen antamalla sitoumuksen. Ehdotetun pykälän mukaan tuenhakijan olisi sitouduttava noudattamaan 13 - 15 §:ssä tarkoitettujen ekojärjestelmien ehtoja kalenterivuoden ajaksi. Talviaikaista kasvipeitteisyyttä koskevan ekojärjestelmän ehtoja tuenhakijan olisi noudatettava kyseisen ekojärjestelmän ehtojen edellyttämän ajan. Pykälän sisältö vastaisi nykyisin voimassa olevaa asetusta.
- 19 § Asetuksen 19 §:ssä säädettäisiin ekojärjestelmien tukimääristä. Pykälän 1 momentin mukaan ekojärjestelmiin voidaan myöntää tukea enintään 86,0 miljoonaa euroa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin ekojärjestelmien yksikkökohtaiset tukitasot. Ehdotetut yksikkökohtaiset tukitasot vastaisivat vuoden 2023 toteutuneita tukitasoja. Jäsenvaltion on ilmoitettava suunnitelma-asetuksen 102 artiklan 2 kohdan perusteella CAP-suunnitelmassa suunnitellut enimmäis- ja vähimmäisyksikkömäärät kullekin suoralle tuelle. Vuonna 2025 ekojärjestelmien suunnitellut vähimmäis- ja enimmäismäärät ovat seuraavat:

toimenpide	vähimmäismäärä euroa	enimmäismäärä euroa
talviaikainen kasvipeite	40	60
luonnonhoitonurmet	50	80
viherlannoitusnurmet	65	95
monimuotoisuuskasvit	270	330

Pykälässä säädettävää hehtaarikohtaista tuen määrää tarkistetaan tarvittaessa myöhemmin, kun tukea hakeneiden tilojen ja pinta-alojen määrä sekä mahdollisesti tarvittavien tukijärjestelmien välisten rahansiirtojen tarve vuonna 2025 on selvillä.

- 20 § Asetuksen 20 §:ssä säädettäisiin voimaantulosta. Asetuksen olisi tarkoitus tulla voimaan 28.1.2025.
- 21 § Asetuksen 21 §:ssä säädettäisiin siirtymäsäännöksistä. Pykälän 1 momentin mukaan 10 §:n mukaan nuorelta viljelijältä edellytettävää ammattitaitoa ei vaadittaisi viljelijältä, joka on saanut nuoren viljelijän tukea ennen 1.1.2023. Pykälän 2 momentin mukaan, jos tuenhakija on vuonna 2023 täyttänyt vuodelta 2023 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista annetun valtioneuvoston asetuksen (126/2023) 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun ammattitaitovaatimuksen, hänen katsottaisiin täyttävän sen myös vuonna 2025.

5. Taloudelliset vaikutukset

Perustulotuki, uudelleenjakotulotuki, nuorten viljelijöiden tulotuki ja ekojärjestelmätuki ovat kokonaan Euroopan unionin rahoittamia tukia. Perustulotuesta, uudelleenjakotulotuesta, nuorten viljelijöiden tulotuesta ja ekojärjestelmätuesta aiheutuvat kustannukset suoritetaan valtion talousarvion momentilta 30.20.41 (EU-tulotuki ja EU-markkinatuki). Vuoden 2025 valtion talousarvion kyseisen momentin määräraha on 524,200 miljoonaa euroa. Momentin määrärahasta käytetään vuonna 2025 perustulotukea varten enintään noin 296 miljoonaa euroa, uudelleenjakotulotukea varten enintään noin 26,2 miljoonaa euroa, nuorten viljelijöiden tulotukea varten enintään noin 13,1 miljoonaa euroa ja ekojärjestelmätukea varten enintään noin 86 miljoonaa euroa. Vastaavat Euroopan unionilta saatavat tulot tuloutetaan momentille 12.30.01 (EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot).

6. Lausuntopalaute

Asetusehdotuksesta annettiin 8 lausuntoa. Lausuntoaikaa oli vain viisi viikkoa, jotta tuen haku voidaan toteuttaa suunnitellussa aikataulussa. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Ruokavirasto, Luonnonvarakeskus, Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ProAgria Keskusten Liitto, Riistasiemen Oy ja Siemenkauppiaitten Yhdistys ry.

Ruokaviraston lausunnon perusteella täsmennettiin 12 §:n 1 momentin sanamuotoa siten, että tukea voitaisiin myöntää aloista, jotka säilytetään muokkaamattomina ja kasvipeitteisinä. Lisäksi Ruokaviraston lausunnon perusteella korjattiin 14 §:n 1 momentissa mainittuja vuosilukuja.

ProAgria Keskusten Liitto kannatti ehdotettuja muutoksia. Luonnonvarakeskus piti asetusehdotusta perusteltuna. Ympäristöministeriön lausunnossa tuotiin esille, että luonnonvara-alan koulutus tai käytännön kokemus olisi syytä säilyttää viljelijän ammattitaitovaatimuksissa. Asetusehdotusta ei

muutettu tältä osin. Vaikka luonnonvara-alan koulutusvaatimus ja vaatimus työkokemuksesta poistetaan nuoren viljelijän tulotuesta, osaamisvaatimukset jatkuvat ennallaan aloitustuessa. Suurimmilla tiloilla aloittajat yleensä hakevat myös aloitustukea, jolloin osaaminen on varmistettu jo aloittaessa. Työkokemus myös karttuu aloittamisen myötä. Lisäksi useilla jatkajilla on työkokemusta, vaikka sitä ei erikseen vaadita.

Siemenkauppiaitten Yhdistys ry:n lausunnossa kannatettiin herneen ja härkäpavun lisäämistä monimuotoisuuskasveihin. Ympäristöministeriö ja Riistasiemen Oy puolestaan totesivat lausunnoissaan, että herneellä ei ole monimuotoisuuskasveja koskevassa ekojärjestelmässä tavoiteltuja monimuotoisuusvaikutuksia eikä perusteluja olla kyseisellä kasvilistalla. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin. Herne otettaisiin huomioon monimuotoisuuskasvina yhdenmukaisuuden vuoksi, koska se on huomioitu myös ympäristökorvauksessa. Lisäksi herneen ja härkäpavun huomioiminen monimuotoisuuskasvina on toivottavaa kotimaisen siementuotannon kannalta ja tukee vieraskasvilajien torjuntaa.

Ympäristöministeriön lausunnossa esitettiin, että myös muut kuin heinä- ja nurmirehukasvit tulisi hyväksyä pääasialliseksi kasvustoksi luonnonhoitonurmia koskevassa ekojärjestelmässä. Vähintään tulee varmistaa, että kotimaiset ruohovartiset avointen niittyjen kasvit kuten hiirenvirna ja niittynätkelmä hyväksytään nurmirehukasveiksi. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin. Edellä mainitut kasvit hyväksytään kuitenkin monimuotoisuuskasveja koskevassa ekojärjestelmässä. Luonnonhoitonurmia koskevassa ekojärjestelmässä kyseiset kasvit sallitaan osana kasvustoa mutta tarkoituksena on, että luonnonhoitonurmialat säilyvät nurmivoittoisina.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnossa tuotiin esille, että luomutilat eivät voi käyttää kasvinsuojeluaaineita monimuotoisuuskasvien alalla vaikeissa rikkakasvitilanteissa ja siksi niitto ennen 15. syyskuuta tulisi sallia vaikeissa rikkakasvitilanteissa. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin mutta asia otetaan huomioon arvioitaessa CAP-suunnitelman tulevia muutostarpeita. Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus katsoi lausunnossaan myös, että ekojärjestelmän talviaikaisen kasvipeitteisyyden korvausta ei tulisi alentaa, vaan korvaus tulisi säilyttää vuoden 2024 tasolla. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin. Korvauksen tasoa voidaan kuitenkin tarvittaessa korottaa keväällä 2026, jos käytettävissä olevat määrärahat sen mahdollistavat.

Siemenkauppiaitten Yhdistys ry:n lausunnossa esitettiin, että mahdollisuus käyttää torjunta-aineita vaikeissa rikkakasvitilanteissa tulisi koskea myös luonnonhoito- ja viherlannoitusnurmien ekojärjestelmätukea, koska rikkakasvien lajiominaisuudet ensisijaisesti määrittelevät niiden menestymistä tietyssä kasvuympäristössä. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin. Kasvinsuojeluaaineiden käyttö vaikeassa rikkakasvitilanteessa sallitaan vain monimuotoisuuskasvien osalta, sillä niissä on tunnistettu erityistä rikkapainetta, erityisesti uusien ja voimakkaasti leviävien rikkakasvien kuten rikkakananhirssin ja viherpantaheinän osalta. Kasvinsuojeluaaineiden käytön vähentäminen on yksi keskeinen yhteisen maatalouspolitiikan tavoite. Siemenkauppiaitten Yhdistys ry:n lausunnossa todettiin myös, että rikkakasvit voivat aiheuttaa merkittäviä tuotantotappioita näennäisesti pieninäkin esiintyminä. Kemiallinen kasvinsuojelu on voitava aloittaa mahdollisimman joustavasti, ilman raskaita hallinnollisia työvaiheita. Asetusehdotusta ei muutettu tältä osin. Viljelijä voi ryhtyä kasvinsuojelutoimiin, kun hän havaitsee vaikean rikkakasvitilanteen lohkollaan. Ennakollista hyväksyntää toimille ei tarvita, joten vaikean rikkakasvitilanteen havaitsemisen jälkeen on mahdollista ryhtyä toimiin tarvittaessa nopeasti. Menettely on siten pyritty laatimaan viljelijöiden kannalta mahdollisimman joustavaksi kuitenkin vaarantamatta toimenpiteen tavoitteita.

Valtiovarainministeriöllä ei ollut lausuttavaa asetusehdotuksesta.

7. Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa asian kiireellisyyden vuoksi.

8. Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Asetus olisi tarkoitettu tulemaan voimaan 28.1.2025.

Asetuksen 21 §:ssä säädettäisiin siirtymäsäännöksistä. Pykälän 1 momentin mukaan 10 §:n mukaan nuorelta viljelijältä edellytettävää ammattitaitoa ei vaadittaisi viljelijältä, joka on saanut nuoren viljelijän tukea ennen 1.1.2023. Pykälän 2 momentin mukaan, jos tuenhakija on vuonna 2023 täyttänyt vuodelta 2023 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista annetun valtioneuvoston asetuksen (126/2023) 10 §:n 2 momentissa tarkoitetun ammattitaitovaatimuksen, hänen katsottaisiin täyttävän sen myös vuonna 2025.

Esitys: Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen vuodelta 2025 maksettavista maatalouden tuotannosta irrotetuista suorista tuista.